

Aan de Minister voor Natuur en Stikstof

Directoraat-generaal Natuur
en Visserij

nota

Beantwoording Kamervraag second opinion CPB over
MKBA aanleg haven Bonaire

TER BESLISSING

Datum

22 november 2023

Kenmerk

DGNV / 41035047

Kopie aan

Parafenroute

[Redacted signature area]

Bijlage(n)

Aanleiding

De vaste Kamercommissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft u op 19 oktober jl. verzocht om een reactie te geven op de door het Centraal Planbureau (CPB) uitgevoerde *second opinion* onderzoek over de maatschappelijke kosten baten analyse (MKBA) voor een nieuwe vrachthaven op Bonaire.

Advies

U kunt bijgevoegde brief met een reactie op het *second opinion* onderzoek van het CPB versturen.

Kernpunten

- Het CPB heeft het *second opinion* onderzoek op verzoek van het openbaar lichaam Bonaire (OLB) uitgevoerd.
- De belangrijkste conclusies van het CPB zijn dat de maatschappelijke kosten en baten onvoldoende in beeld zijn gebracht en dat verder onderzoek naar de effecten op de natuur in de omgeving nodig is.
- De brief is opgesteld in afstemming met de ministeries van Economische Zaken en Klimaat (EZK), van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).
- Inmiddels is door het openbaar lichaam Bonaire een startnotitie opgesteld voor het uitvoeren van een Milieueffect rapportage voor de aanleg van de haven. Het is niet bekend of deze startnotitie al rekening houdt met de uitkomsten van het CPB onderzoek. U zegt toe hierover (ambtelijk) overleg te hebben met het openbaar lichaam Bonaire.

Toelichting

- Op grond van de Wet Maritiem Beheer BES moet u instemming verlenen met een vergunning van Rijkswaterstaat voor constructies op de zeebodem met oog op het beschermen van de belangen van de natuur.
- Op grond van de Wet Grondslagen natuurbeheer en -bescherming BES zijn alle wateren rondom Bonaire beschermd gebied. Daarnaast bevinden zich in dit gebied verschillende beschermde soorten waaronder koraal.

Ontvangen BPZ

- In het kader van het principe "*comply or explain*" wordt bij beoordeling van een vergunningaanvraag de ADC-toets toegepast. Dat wil zeggen dat vergunningverlening slechts mogelijk is indien er geen **A**lternatieve mogelijkheden zijn, er **D**wingende redenen van openbaar belang zijn voor de te nemen activiteit én er voldoende **C**ompensatie- en mitigatiemaatregel worden genomen.
- Toepassing van de ADC-toets heeft ook plaatsgevonden bij de vergunningverlening voor de bouw van een nieuwe haven op Saba.
- De brief benadrukt daarom het belang van het volledig in beeld brengen van de effecten op de natuur via een milieueffectrapportage (MER). Daarbij moeten de directe, indirecte en lange-termijn effecten op de natuur in beeld worden gebracht voor zowel voorkeurslocatie als alternatieve locaties. Ook moet er voldoende aandacht zijn voor mogelijke compensatie- en mitigatiemaatregelen.